

Στα μέσα της εβδομάδας άκουγα το ολιγόλεπτο δελτίο ειδήσεων του πρώτου προγράμματος της ελληνικής ραδιοφωνίας. Περιελάμβανε στο σύνολο του επτά ειδήσεις. Οι πρώτες έξι είχαν να κάνουν με κακουργηματικές πράξεις και την εξέλιξή τους. Εδώ, στην Ελλάδα, όχι κάπου αλλού, μακρινά.

Πρωταγωνιστές τους θύτες, διωκτικές και δικαστικές αρχές, ποινικολόγοι, σε ένα σενάριο ακαλαίσθητης προβολής. Τα θύματα ως συνήθως ήταν απόντα από το μάταιο κόσμο μας. Στη περίπτωση που ήταν παρόντα, ήταν υποχρεωμένα να περάσουν από τα καυδιανά δίκρανα της επικαιρότητας, όπως τουλάχιστον την διαχειρίζονται τα Μ.Μ.Ε.

Διάγουμε μια εποχή που, ίσως, οι εγκληματικές συμπεριφορές είναι περισσότερες από ότι στο παρελθόν, ενώ είναι περίπου βέβαιο πως γνωρίζουν ένα είδος ευρύτατης και λεπτομερέστατης κάλυψης από το χώρο της ενημέρωσης. Στον εκδοτικό κόσμο υπήρχε, εξ απαλών ονύχων, αυτή τη προσπάθεια εντυπωσιασμού του κοινού με λεπτομέρειες. Στην εποχή της τηλεόρασης διευρύνθηκε με εικόνες και ήχους ώστε να μπορούν και οι αναλφάβητοι να παρακολουθήσουν με δέος.

Η περιγραφή του εγκλήματος ανέκαθεν μαγνήτιζε το κοινό. Το αυτό και για την τιμωρία, ιδιαίτερα όταν οι θανατικές ποινές εκτελούνταν παρουσία πλήθους, δίκην δημοσίου θεάματος. Ίσως και για παραδειγματισμό, ώστε να αποτρέψουν τους μέλλοντες εγκληματίες. Κάτι για το οποίο δεν ήμαστε βέβαιοι ότι λειτουργεί ακριβώς έτσι.

Ένα ισχυρό ιστορικό παράδειγμα μας δίνει ο Κώστας Γ. Τσιάρας στην μελέτη του για την εγκληματικότητα στην Θεσσαλονίκη κατά την περίοδο της έλευσης των προσφύγων. Εκεί τον Δεκέμβριο του 1922, εκτελέστηκαν μετά από καταδικαστική απόφαση του Στρατοδικείου επτά μέλη συμμορίας ληστών. Ήταν η πρώτη φορά που η θανατική ποινή εφαρμοζόταν σε πολίτες και όχι σε στρατιώτες, μετά την απελευθέρωση της πόλης, πριν

από δέκα χρόνια. Οι εκτελεσμένοι είχαν διαπράξει τον προηγούμενο μήνα ληστεία μετά φόνου.

Λίγες ώρες μετά την εκτέλεση των επτά, συνέβη ένα περιστατικό που έδειξε τόσο τα ανακλαστικά της τάξης των ληστών, όσο και το σοβαρό, μεγάλο κοινωνικό πρόβλημα της πόλης εκείνη την εποχή. Ίδου το ρεπορτάζ της 24 Δεκεμβρίου 1922 από την «Εφημερίς των Βαλκανίων».

«Σοβαρά διάρρηξις εγένετο προχθές εις το επί της οδού Αιγύπτου κατάστημα αποικιακών του Ελ. Δημητριάδου. Οι εισελθόντες διέρρηξαν το χρηματοκιβώτιον και αφήρεσαν 70 χιλιάδες δραχμών και εν χρυσούν βραχιόλιον 80 χιλιάδων δραχμών. Οι διαρρήκται μετά την πράξιν των ανεχώρησαν σημειώσαντες μάλιστα επί του χρηματοκιβωτίου τα εξής: “Δεν μας τρομάζει ο θάνατος, μας τρομάζει η πείνα”. Τοποθέτησαν δε επί του χρηματοκιβωτίου δυο κεφάλια τύρου κασσέρι με την εξής σημειώσιν: “Να μας τα στείλεις με τον υπάλληλόν σου σπίτι μας”. Η αστυνομία ετέθη ήδη επί τα ίχνη των διαρρηκτών».

Εντελώς διαφορετική περίπτωση ασφαλώς, η διάρρηξη και κλοπή ειδικά υπό το φάσμα της πείνας και συντροφιά με το ιδεολογικό υπόβαθρο της απείθειας σε κάτι που οι παραβάτες αντιλαμβάνονται ως ευρύτερη κοινωνική αδικία, με το είδος των εγκλημάτων που τελούνται εκατό χρόνια μετά.

Οι περιπτώσεις των βιασμών σε ένα, υποτίθεται, απελευθερωμένο σεξουαλικά κοινό, των ψυχρά σχεδιασμένων με δόλο, φόνων και τα οικονομικά εγκλήματα που τελούνται από λευκά και συχνά ακαταδίωκτα κολάρα, θα δυσκολευτούν πολύ να βρουν ελαφρυντικά και πολύ περισσότερο, ιδεολογική σημαία.

